

Школска 2025/2026. година Републичко такмичење ученика
средњих школа Књижевна олимпијада I разред

Шифра: _____

1. Попуни табелу. У пољу Име и презиме аутора **обавезно** је навести и име и презиме.

Име и презиме аутора	Књижевно дело	Књижевна врста
	<i>Божансџивена комедија</i>	
	<i>Ромео и Јулија</i>	
	<i>Дон Кихот</i>	

2. Поред имена јунака напиши број одговарајућег књижевног дела из десног низа. Једно дело је вишак.

Санчо Панса _____

Ајант _____

Тибалдо _____

Креонт _____

Хумбаба _____

1 *Декамерон*

2 *Анџиџона*

3 *Дон Кихот*

4 *Ромео и Јулија*

5 *Еџ о Гилџамешу*

6 *Илијада*

3. Помоћу бројева од 1 (први, најдаљи у прошлости) до 5 (најближи садашњости) успостави правилан хронолошки след периода.

___ романтизам ___ антика ___ ренесанса ___ средњи век ___ реализам

4. На основу понуђених дефиниџа препознај о којим књижевним терминима је реч, па њихове називе напиши на линији.

а) Наведи назив појаве да почетна слова стихова, читана одозго надоле, образују неку реч или смисаону целину.

б) Етапа у развоју драмске радње у којој долази до неочекиваног преокрета.

5. У нареденом одломку подвуџи монолог.

„Пилипенда пожали и јадну Пиргу, која једном зараколи и залепета крилима, покушавајући да се отме. Он јој рече: 'Еј, моја Пирго, жао ми те, али ми је жалије себе! Оплакаће те Јела, ље!'

Дабоме да је Пилипенда на свој начин помало и размишљао о злом удесу који снађе њега и остале, и да је везивао на то њека своја кратка разлагања. То му се највише врзло по мозгу кад би тако за својим магарцем ишао у град, а све се натуривало у облику питања. Питао је Пилипенда бога:

'Бого мој, зашто ти шаљеш глад на људе кад је мени, јадном тежаку, жао и стоке кад гладује!?'"

6. Међу наведеним приповеткама подвуџи ону која има функцију епилога у збирци *Рани јади* Данила Киша.

*Серенета за Ану; Еолска харфа; Ливада, у јесен; Иџра; Поџром;
С јесени, када џочну веџрови; Замак освейљен сунцем.*

7. Исказ „Коме да изречем печал своју?...“ представља мото (максиму/крилатицу) једног од наведених дела.

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Улица *дивљих кесџенова* б) Први *ѿуѿ* с оцем на *јуѿрење*
в) Све *ће ѿо народ ѿозлаѿиѿи* г) Из баршунасѿої албума
д) *Туѿа* љ) *Кроз међаву*

8. Заокружи **Т** ако су тврдње које се односе на **хуманизам** тачне, а **Н** ако нису.

- а) Хуманизам се прво развио у Шпанији у XIV веку. **Т Н**
б) Хуманизам је, једним делом, израстао на тековинама средњег века. **Т Н**
в) Поетика књижевности хуманизма не почива на поштовању правила. **Т Н**
г) У хуманизму су доминантне књижевне врсте које су се неговале у антици. **Т Н**

9. Које стилске фигуре препознајеш у наведеним стиховима?

„Мјесец кара звијезду Даницу:
’Ђе си била, звијездо Данице?
Ђе си била, ље си дангубила,
Дангубила три бијела дана?“

Заокружи слово испред тачне комбинације одговора.

- а) хипербола, стални епитет, анафора, персонификација
б) градација, стални епитет, епифора, словенска антитеза
в) метафора, ономотопеја, персонификација, контраст
г) хипербола, поређење, симплоха, стални епитет

10. Који ликови имају улогу противника главног јунака у народној бајци *Злаѿна јабука и девѿѿ ѿауница*?

Заокружи слово испред **два** тачна одговора.

- а) пауница б) рибица в) слуга г) коњ д) баба

11. Међу следећим кратким описима **два се односе** на баладу као књижевну врсту.

Заокружи слово испред **два** тачна одговора.

- а) Садржи епске, лирске и драмске елементе.
б) Вук Караѿић ју је назвао „мушком“ песмом.
в) Најчешће садржи интернационалне мотиве.
г) Садржи често сатиричне елементе.

12. Заокружи слово испред тачног одговора.

Жиѿије Свеѿоїа Симеона Светога Саве саставни је део:

- а) Писма студеничком игуману Спиридону;
б) Службе Светом Симеону;
в) Студеничког типика;
г) Карејског типика;
д) Хиландарског типика.

13. Допиши одговарајуће речи и тако употпуни стихове из лирске посланице Деспота Стефана Лазаревића.

„Ипак, све ово
и друга чудесна дела Божија,
која и проницљиви ум
сазрцати не успева,
_____ превазилази,
и није чудо,
јер Бог се _____ зове,
као што рече Јован Громов.”

14. На основу датих података препознај о којој историјској личности је реч, па њено име и презиме напиши на линији.

Рођен је у Жегару, крај Обровца, око 1632. године. Био је православне вере. Живео је у Будиму, Исламу и Задру. Предводио је ускочке походе у Лику и Херцеговину. Нарочито се истакао у биткама на Гламочу и Грахову. Погинуо је у борби с Турцима, током напада на Дувно, 1687. године. Његова кула и данас постоји у Исламу Грчком код Задра у Хрватској.

15. Заокружи слово испред **два** тачна одговора.

У младости, Федерико Албериги је био познат по:

- а) милости; б) охолости; в) витештву; г) суровости;
д) дрскости; њ) племићкој углађености.

16. Заокружи **Т** ако су тврдње тачне, а **Н** ако нису.

а) У Петраркином *Канцонијеру* заступљени су различити песнички облици, између осталих, канцоне и мадригали. **Т Н**

б) Пишући *Канцонијер* на латинском језику, Петрарка је показао велике изражајне могућности овога језика. **Т Н**

в) У Петраркином сонету стихови су међусобно повезани тако да граде слободан стих. **Т Н**

17. На шта упућује одредница *комедија* у наслову Дантеовог дела?

Заокружи слово испред тачног одговора.

- а) Комедију забуне.
б) Дело чија радња започиње трагично а завршава се срећно.
в) Најпознатије Вергилијево дело.
г) Тип карактеризације ликова.

18. У наведеном низу подвучи **три** појма која се односе на фарсу.

Низ: сложена радња; анегдотски карактер; вербална (језичка) комика;
мотив преваре; религиозна тематика; дуги дијалози.

19. Допуни исказ.

Песму *Марко Краљевић и браћу му Андријаш* забележио је _____
_____ (име и презиме) и објавио у делу _____
_____ (наслов дела), у Венецији, 1568. године.

20. Одговори на захтеве.

1) На коју јунакињу из народне песме се односи одредница „адамско колено“?
Заокружи слово испред тачног одговора.

а) Милицу б) Роксанду в) Хајкуну г) Анђелију д) Љепосаву ђ) Јелу

2) Шта значи израз „адамско колено“? Одговор напиши на линији.

Тест прегледао: _____

Број бодова: _____